

Jens møter Angela

Statsminister Jens Stoltenberg møter sin tyske kollega Angela Merkel over en arbeidsmiddag neste uke for å diskutere den internasjonale finanskrisen. Også andre internasjonale og bilaterale spørsmål vil bli berørt. – Tyskland er den største økonomien i Europa og vår største handelspartner. Tyskland og Norge har mange felles politiske interesser og samarbeider tett på flere områder, som energi og klima, sier Stoltenberg. (NTB)

Vil gi folk lov til å demonstrere

Burmas militærdominerte nasjonalforsamling vil tillate sine borgere å holde fredelige demonstrasjoner. Det isolerte landet har den siste tiden gjennomført en rekke reformer. Et lovforslag som tillater fredelige demonstrasjoner har gått gjennom i nasjonalforsamlingen, sier parlamentsmedlem Aye Maung torsdag. Forslaget, som må signeres av president Thein Sein før det kan tre i kraft, sier at demonstranter «må informere myndighetene fem dager på forhånd». Demonstranter vil få lov til å bære flagg og partisymboler, men må unngå myndighetsbygninger, skoler, sykehus og ambassader, skriver nyhetsbyrået AFP. Det er bare fire år siden den såkalte **Safranrevolusjonen** (bildet), en massedemonstrasjon ledet av landets munk, ble brutalt slått ned på. (NTB)

TOPPMØTE: Kyss og klem mellom Nicolas Sarkozy og Angela Merkel i Strasbourg i går. De har mange krisemøter i vente framover, tror euroekspert. FOTO: SCANPIX

● **HVEM:** David G. Mayes
● **HVA:** Direktør for Europa-instituttet ved Universitetet i Auckland og rådgiver for IMF og flere europeiske sentralbanker.
● **HVOR:** Deltok på forskningsprosjektet RECONs konferanse om Europas demokratiske utfordringer i Oslo i går.

intervjuet

Krisa kan vare i 20 år

EUROEN: Vi kan like gjerne venne oss til eurokrisa. Det vil minst ta 20 år før Italia og Hellas har ordnet opp i sine problemer.

■ IVAR A. IVERSEN

Ny dag, nye krisemøter. I går møttes Angela Merkel, Nicolas Sarkozy og Italias nye statsminister Mario Monti i et slott i Strasbourg. I et seminarrom i Oslo møtte Dagsavisen David G. Mayes, økonomiprofessor fra New Zealand og rådgiver for både Det internasjonale pengefondet (IMF) og en rekke europeiske sentralbanker. Han mener eurokrisa egentlig handler om økonomisk vekst:

– Det underliggende problemet er mangelen på vekst. Alle EU-landene trenger vekst for å kunne nedbetale gjelda.

Howdan kan man få vekst når den eneste oppskriften er å kutte og spare?

– Kutt og sparing er oppskriften for de landene som har så mye

gjeld at de ikke lenger klarer å overleve. Det er ikke oppskriften for resten av EU.

Så landene i sør må eksportere seg til vekst?

– Ja. Det er veldig vanskelig å lage intern vekst i disse landene. Hele poenget med det europeiske prosjektet er at ved å handle sammen, så vokser vi raskere sammen.

Men er dette mulig, vekstkurvene synes å gå ned i nord også?

– Det er mulig. Men det er vanskelig. Problemet er tillit. Hvis du skal få folk til å forbruke mer, så må de tro at det ikke er nødvendig å spare mer. Det er vanskelig for både forbrukere og investorer å ha tillit når det ikke ser ut som om EU-lederne gjør nok for å stanse problemene.

Det taler for at de burde gjøre noe stort som får folk til å skjønne at de mener alvor.

EU-toppmøtet i slutten av oktober skulle være dette store. Men tilliten forsvant raskt. Hvor stort skal det være?

– Det vet vi først når det skjer, det er problemet. Men det er opplagt at redningsfondet ikke er stort nok. Det snakkes om 500 milliarder euro for øyeblikket, det burde antakelig vært 1.000 milliarder eller mer for å gi tillit til at EU har musklene.

Tyskland og Angela Merkel har musklene. Men det ser ikke ut som hun vil bruke dem?

– Merkel har et opplagt demokratisk problem. Hun er valgt leder og har lyst til å forbli det. Hvis hun skulle gjøre noe annet enn det store flertallet tyskere vil, så sitter hun ikke lenge. Hun

vil ikke bli den som betaler for alle EU-lands problemer, men den som finner en løsning som gjør dette systemet mer stabilt for framtida.

Er denne løsningen en enda tettere politisk union?

– Jeg tror ikke det er nødvendig. Det vil kreve traktatendringer

«Vi må innse at dette kommer til å ta lang tid.»

David G. Mayes, økonomiprofessor

Er de virkelig i stand til det?

– Husk på hvor vanskelig det er! Hvor lang tid vil det ta før disse landene har fått gjelda si ned på et fornuftig nivå? 20 år? 30? I hvert fall ikke mindre enn det. Og hva kan man si nå som får en regjering til å forplikte seg 20–25 år fram i tid? Ingenting. En må bare stole på at vi kommer dit til slutt.

Så hva skjer framover? Blir dette verre før det blir bedre?

– Vi må innse at dette kommer til å ta lang tid. Bare se på USA. De har også store problemer med å ordne opp i sin gjeld. Det er ikke slik at EU kan ordne opp i dette over natta bare de bestemmer seg for det.

Vi må altså leve med usikre tider i verdensøkonomien i lang tid framover?

– Ja. Tenk på 30-tallet. Krakket i 1929 var et problem av samme størrelse som nå. Den gang tok det ti år å ordne opp. Men konsekvensene ble langt verre da. Vi har allerede klart å gjøre fallet mye mykere enn den gang. Det kan ta mange år nå også, men det vil ikke bli på langt nær så ille.

Verden går tross alt framover.

– Ja, noe har vi lært på 80 år.

ivar.iversen@dagsavisen.no